

Vedr: Videnøkonomiens ressourcer Viden og Kompetence

Der er i den offentlige debat meget fokus på, hvad vi skal leve af i fremtiden, på den øgede internationale konkurrence, på Kinas påvirkning af det globale, økonomiske klima.

Der opridses forskellige billeder af fremtiden, hvis ingredienser tit kædes sammen med Danmarks høje lønninger og store offentlige budget til sociale ydelser.

Som oftest opmales skrækscenarier, hvor vi ikke fortsat kan bevare den høje overførsel og dermed det trygge samfund. Paradoksalt nok en forestilling, som fortsat lever, selvom den manglende integration er eksploderet under denne kontrakt. Hvis samfundets institutioner ikke kan skaffe tryghed, så tror jeg viljen til at betale de høje skatter bliver voldsomt svækket – men det er en sidebemærkning.

Det, som virkelig får billedet til at gå i sort er jobflugt, outsourcing, manglende attraktion for fremmed kapital, for lidt og for dårlig forskning og uddannelse – og som nu Mikael Lindvad påpegede i ovennævnte artikel: Den demokratiske markedsmodel. Den sammenlignede han med den hierarkiske/ centralistiske markedsmodel i Asien og fremhævede igen Kina. Han mente ikke, det var så mærkeligt, at der i Asien kan skabes en økonomisk dynamik og monstrøse vækstrater, fordi landene stadig hviler på centralistiske styre med topstyrede institutioner og arbejds gange – ikke så meget frem-og-tilbage som i de demokratiske markedsøkonomier. Fair nok.

Vi har jo et forholdsvist gammelt demokrati og gamle institutioner, og de ligger som et fedt lag mellem top og bund og forhindrer en direkte dynamik. De skal høres ved lovgivning, tiltag, de skal forhandle osv – faktisk er forhandlingspraksis drevet så vidt, at samfunds - eller fondsfinansierede projekter, dvs næsten alle udviklingsprojekter uden for virksomhederne, forudsætter en repræsentativ teamdannelse – alene denne konstruktion kan godt virke forsinkende i en tid, hvor hurtighed er det vigtigste parameter. Institutionerne har ikke deres egen nedlæggelse på dagsordenen, så det ser sort ud. Visse af dem – de faglige organisationer - lægger faktisk beslag på nogle af de øvrige fællesressourcer, ved fx at bruge politiet i arbejdskampen mod øst.

Der er igangsat en række tiltag, som skal modvirke effekterne af de gamle institutioners forstening og mangel på hurtig tilpasningsevne, hvor de i og for sig ofte inviteres med, men samtidigt short cuttes: Fra forskning til faktura, digitaliseringen af det offentlige, kommunalreformen, den digitale taskforce, osv. Mikael Lindvad opfordrer i sin artikel til at indsende et bud – som kommer i det flg:

Jeg foreslår se på, om de institutionelle praksis'er for samarbejde, som i sin nuværende form virker forsinkende, kan vendes til noget positivt.

Jeg foreslår at udarbejde en analyse på 4 planer: Forvaltningernes 3 niveauer som det ene, institutionerne som det andet, virksomhederne er det 3. og den enkelte medarbejder er det fjerde plan.

Den skulle dreje sig om både den indre og den indbyrdes dynamik gennem identifikationen af en række kritiske nøgletal for proceshastigheder, netværksdata og for viden og kompetencer.

Vi ved allerede, at danskerne gør nogle ting anderledes end resten af verden – og det er det dyre potentiale, som vi skal blive bevidst om og udnytte systematisk. Vi skal finde det, vende det om og gøre det til vore styrke.

Danmark har fx verdens højeste dækningsgrad, hvad privat internetadgang angår. Danmark har verdens største grad af jævnbyrdighed, hvad samarbejdsformer angår. Derfor er evnen til selvledelse i forhold til omverdenen formentligt ganske veludviklet. Danmark har et af verdens mest flexible arbejdsmarkeder, hvad både lovgivning og praksis angår. I Danmark taler en meget høj procentdel et sprog nr 2. I Danmark er vi ved at udvikle verdens mest selvbetjente offentlige sektor, hvor indberetninger, angivelser, tilladelser, orienteringer, informationer etc – hele korrespondancer med offentlige myndigheder foregår digitalt. I Danmark arbejder vi gennem menneskealdre i netværk, som først var fysiske og drevet af det forhandlende demokrati, og nu også i høj grad er digitalt understøttede.

Danmark er et af de mindste lande i verden, med de fordele og ulemper det giver. Som testmarked bliver landet allerede brugt inden for tele- og IT branchen – på grund af overskuelighed og befolkningens brede opslutning om de digitale medier.

Der er gennemført forskning i Danmark og andre steder som viser, at det klister, som holder digitale netværk levende er viden, for fysiske netværk er det både viden og kompetence.

Viden skaber mere værdi end penge – vækst er videndrevet.

Hvis vi kunne finde det trick, som kunne gøre disse forskelle til fordele, kunne vi begynde at tegne andre typer af scenarier – lidt lysere billeder af fremtiden.

At håndtere globaliseringen handler om at være god til at tegne lyse billeder af en fremtid, som vi alle har lyst til at være med i, gå ind i, bidrage til – det er det lederskab, som påhviler en regering.

Mit bud på det trick er at bruge ikke-finansielle styringsredskaber i stor stil – i det offentlige og i det private – i institutionerne. Jeg mener, at Danmark som det første land i verden, (som vi også var det med Videnregnskabet, som Danmark blev brandet internationalt på) - skal bruge en fælles møntfod for viden og kompetence. Danmark råder kun over befolkningens viden og kompetence – vi har ikke mange andre råstoffer. Danmark skal etablere en praksis for måling og registrering af menneskelig viden og kompetence, som digitaliserer viden. Dermed bliver vores viden synlig, dokumenteret, tilgængelig – og nemmere omsættelig end de andres.

Man kan se sådanne databaser over viden og kompetence som banker, hvis værdier registreres i en anden møntfod end kr. og ører men som ikke desto mindre er mere betydningsfulde for en virksomhed, en offentlig myndighed, en uddannelsesinstitutionens digitale transaktionspotentialer og - hastighed end de penge, der ligger i kassen.

Danmarks størrelse gør os til det perfekte laboratorium, vi er allerede dygtige selvledere og kan træde ind i netværk og samarbejde via netværk – en kolossal styrke, hvis den udfoldes også på tværs af det institutionelle mønster og mellem off/priv.

I et sådant "sprog", som gør talbaserede digitale søgninger mulige på tværs – vil de rette partnerskaber kunne indgås hurtigt, og de store netværk som Copenhagen Capacity, Medicon Valley, Dansk Design mv, de universitære samarbejder i regionen – vil kunne dokumentere deres videnkapacitet globalt – samt skabe digital adgang til den enkelte virksomhed/ medarbejder. Det her handler om præcision, hurtighed – dokumentation af ikke finansielle værdier- og lave transaktionstider.

Og hvordan kan dette i praksis lade sig gøre – der er faktisk ikke så langt derhen – for os, fordi vi faktisk allerede har øvet os på denne arbejdsform længe, dog uden at have den digitalt understøttet. Og det tager lang tid at lære.

Det er den anden side af tricket: En sådan praksis kan ikke bare kopieres. Det tager rigtig lang tid at uddanne en befolkning til at være gode selvledere, til at have selvdisciplin til at arbejde digitalt, til den tillid og troværdighed, som ligger under den offentlige digitalisering af forvaltningerne, til at være gode teamplayere – de kompetencer uddanner men ikke folk til på en generation. Det forhandlende demokrati kan måske derfor alligevel bruges til noget – hvis vi ikke gør som de andre, men fokuserer på forskellene og bruger dem proaktivt til at skabe fordele med.